

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 619/2021-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom [REDACTED], [REDACTED], proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 10CoE/29/2020-108 z 30. decembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkové východiská

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. júla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uvedeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje, aby bolo napadnuté uznesenie krajského súdu zrušené a vec mu vrátená na ďalšie konanie a aby mu bol krajský súd zaviazaný nahradiť trovy konania v sume 384,08 eur.

2. Proti sťažovateľovi ako povinnému prebiehalo od 16. decembra 2015 exekučné konanie, ktorého predmetom bolo vymoženie zameškaného a bežného výživného na základe rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3P/42/2008 z 15. júna 2009.

3. Uznesením okresného súdu č. k. 11Er/127/2015 zo 17. mája 2017 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 31CoE/25/2018 zo 17. októbra 2017 boli zamietnuté námietky sťažovateľa proti exekúcii, ako aj jeho návrh na zastavenie exekúcie s odôvodnením, že sťažovateľom predložená notárska zápisnica N 131/2009, ZN 22393/2009, NCR1s 22780/2009 z 2. júla 2009 nie je preukázaním zániku dlhu.

4. Sťažovateľ neskôr opätovne navrhol zastaviť exekúciu. Okrem notárskej zápisnice z 2. júla 2009 preukazoval splnenie vymáhanej povinnosti aj potvrdením matky zo 6. decembra 2014, kde uviedla, že jej sťažovateľ v období od augusta 2013 do októbra 2014 uhradil čiastku vo výške 1 870 eur ako výživné pre deti na základe exekučného titulu. Zákonná zástupkyňa oprávnených maloletých vo vyjadrení k návrhu sťažovateľa zdôraznila, že od sťažovateľa neprevzala peňažné prostriedky na výživné a potvrdenie „*podpísala pod tlakom povinného, ktorý jej tvrdil, že plánuje požiadať o prídavky na deti v Rakúsku, kde pracoval, ale potreboval potvrdenie, že výživné za dané obdobie zaplatil*“.

5. Okresný súd uznesením č. k. 11Er/127/2015 z 8. júna 2020 návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie zamietol a zároveň exekúciu zastavil v prospech oprávneného 1. Konštatoval, že sťažovateľ nepreukázal, že by svoj dlh splnil. Opätovne zdôraznil, že predložená notárska zápisnica nie je preukázaním zániku dlhu. Rovnako potvrdenie zákonnej zástupkyne maloletého oprávneného nepreukazuje, že si sťažovateľ splnil svoju rodičovskú povinnosť v plnom rozsahu tak, aby bolo dôvodné rozhodnúť o zastavení prebiehajúcej exekúcie. Vyslovil počudovanie, prečo rodičia detí pri rozvrátenom vzťahu, ako aj s poukazom na výšku dlžného výživného neurobili taký jednoduchý právny úkon, ako je potvrdenie o zaplatení výživného, resp. preddavku na výživné, ktoré by bolo podpísané obidvoma stranami a okrem ich označenia by obsahovalo predmet záväzku, spôsob jeho plnenia, dobu a miesto plnenia.

6. Sťažovateľ podal proti zamietavému výroku uznesenia okresného súdu odvolanie, v ktorom argumentoval, že pokiaľ by v zmysle odôvodnenia napadnutého uznesenia bolo dostatočným a hodnoverným dôkazom tvrdenej skutočnosti (úhrady dlžného výživného) písomné potvrdenie o zaplatení výživného, potom o to viac preukazuje tvrdenú skutočnosť notárska zápisnica a písomné potvrdenie o splnení vyživovacej povinnosti podpísané na účely prídavkov na deti ich matkou. Písomné potvrdenie by bolo písomným právnym úkonom, ktorým by matka písomne potvrdila, že výživné od otca prevzala. Notárska zápisnica sa považuje za prísnejšiu formu právneho úkonu. Preto podľa sťažovateľa nebol záver súdu o tom, že písomné potvrdenie by na preukázanie výživného postačovalo a notárska zápisnica nepostačuje, správny.

7. Krajský súd ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením potvrdil napadnuté uznesenie okresného súdu vo výroku o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie. V odôvodnení poukázal na skutočnosť, že už v predchádzajúcom priebehu predmetného exekučného konania súdy posudzovali hodnovernosť notárskej zápisnice z 2. júla 2009, a to s výsledkom pre sťažovateľa negatívnym. Krajský súd zdôraznil, že takto ide „*o právoplatne uzavretú otázku*“. K potvrdeniu matky zo 6. decembra 2014 krajský súd dôvodil, že „*nevidí logický dôvod prečo povinný predmetnú listinu nepredložil už k skoršiemu rozhodovaniu súdov, ak v predchádzajúcom štádiu vedenia exekúcie tvrdil, že svoj dlh splnil v celom rozsahu. Navyše odvolací súd dodáva, že potvrdenie... bolo matkou... vystavené/podpísané pre potreby otca/povinného na účely vyplatenia/uplatnenia rodinných prídavkov v Rakúsku (ako to vyplýva priamo z textu potvrdenia). Za daných okolností vyvstáva dôvodná pochybnosť o jeho pravdivosti, keď zároveň povinný nepredložil súdu iný (jednoznačný) dôkaz o tom, že matke uhradil časť dlhu vo výške 1.870 eur (napr. výpis z účtu, ktorý spôsob úhrady dlhu by bolo pri bežnej opatrnosti každého povinného subjektu dôvodné objektívne predpokladať vzhľadom na výšku údajne uhradeného dlhu). V prípadoch výživného na maloleté deti sa totiž objektívne žiada jednoznačné preukázanie splnenia dlhu povinnou osobou.*“.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že krajský súd porušil „právo na spravodlivý proces, pretože pri hodnotení dôkazov postupoval arbitrárne a v rozpore s legitímnym očakávaním sťažovateľa. Svojim hodnotením dôkazu poprel účel a zmysel fungovania notárskej zápisnice, ktorá je verejnou listinou.“.

9. Sťažovateľ kritizuje, že hodnotenie notárskej zápisnice krajským súdom „popiera zmysel a účel verejnej listiny, ktorou notárska zápisnica je podľa ust. § 3 ods. 4 Notárskeho poriadku. Notárska zápisnica sa považuje za prísnejšiu formu právneho úkonu, ako obyčajný písomný právny úkon (kvitancia alebo iné potvrdenie o splnení dlhu). Najmä pre to, že sa ju vypracúva štátom poverená osoba (notár), ktorý je garantom toho, že notárska zápisnica zachytáva to, čo sa pred ním odohralo. Preto hodnotenie dôkazov, z ktorého vychádzalo rozhodnutie ako okresného, tak aj uznesenie krajského súdu, je arbitrárne. Zasahuje do právnej istoty sťažovateľa, do jeho legitímneho očakávania, že potvrdenie o splnení dlhu vo forme notárskej zápisnice, teda v najprísnejšej možnej forme, bude do budúcnosti dostatočným dokladom o tom, že si svoju povinnosť splnil. Ak by sme prijali záver okresného aj krajského súdu, tak by existencia notárskych zápisníc o právnych úkonoch bola vlastne zbytočná. Nemala by účinky verejnej listiny.“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Sťažnostná argumentácia ťažiskovo smeruje k spochybneniu hodnotenia dôkazov krajským súdom, ako aj okresným súdom.

11. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010). Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

12. Sťažovateľ sa svojou argumentáciou v podstate domáha revízie skutkových záverov okresného súdu i krajského súdu, a to vo vzťahu k posúdeniu hodnovernosti dôkazov ním predložených na účel preukázania skutkového tvrdenia, podľa ktorého vymáhanú sumu výživného už zaplatil.

13. Ústavný súd je oddelený od sústavy všeobecného súdnictva a konanie o ústavnej sťažnosti nie je konaním o ďalšom opravnom prostriedku. Sťažovateľ však svoju ústavnú sťažnosť, čo sa týka dôvodov, práve takto skoncipoval. Jeho argumentácia je pokračovaním odôvodnenia odvolania, ktoré podal proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí jeho návrhu na zastavenie exekúcie.

14. Jediným náznakom ústavne relevantného odôvodnenia je formulácia požiadavky ochrany sťažovateľových legitímnych očakávaní, ktorá mala byť narušená tým, že okresný súd ani krajský súd nevyhodnotili spornú notársku zápisnicu v súlade so sťažovateľovými predstavami. K tomu však ústavný súd dodáva, že zo strany sťažovateľa ide len o predstierané legitímne očakávania, keďže, ako to vyplýva z rozhodnutí oboch všeobecných súdov, notárskou zápisnicou z 2. júla 2009 už v predmetnom exekučnom konaní na podporu zastavenia exekúcie argumentoval, no s rovnakým výsledkom ako v prípade ostatného jeho návrhu. Skoršie, pre sťažovateľa negatívne rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu, neboli napadnuté ústavnou sťažnosťou. Legitimita očakávaní, ktoré už v identickej veci boli právoplatne súdmi spochybnené, preto podľa názoru ústavného súdu nemôže slúžiť ako východisko pre pokračovanie konania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa. Naopak, dôvody napadnutého uznesenia krajského súdu odkazujúce na skoršie (právoplatne uzavreté) vyhodnocovanie hodnovernosti a dôkaznej sily notárskej zápisnice, ako aj na skutočný (sťažovateľom nespochybnený) účel potvrdenia podpísaného 6. decembra 2014 matkou oprávnených, nesignalizujú arbitrárnosť či ústavnú neudržateľnosť skutkových záverov krajského súdu. Ústavná sťažnosť je preto zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. novembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu